NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Escr. 316. 31 — Retiro 5839

Leto I. BUENOS AIRES, 22. SEPTEMBRA 1934 štev.50

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto $ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

RUSIJA JE POSTALA ČLANICA ZVEZE NARODOV

Že toliko časa napovedovani dogodek, ki ima okrepiti oslabljeni organizem ženevske medržavne organizacije, se je izvršil te dni: Rusija je vstopila v Zvezo narodov. Pobuda, da se velika slovanska država pritegne k sodelovanju v Ženevo, je izšla iz Pariza in velik del diplomatskih prizadevanj francoskega zunanjega ministra Barthoua je imel v poslednjih mesecih namen ugladiti pot, po kateri naj bi Litvinov, ruski komisar za zunanje zadeve, prišel v Zvezo narodov.

Odgovor na vprašanje, zakaj je Francija hotela privabiti Ruse v Ženevo, ne more biti težek. Vsa francoska zunanja politika povojne dobe je bila v tesni zvezi z Družbo narodov, v kateri so zastopniki Francije imeli vedno tudi zelo važno besedo. Propast zveze bi bil prav močno škodoval ugledu tako važnih njenih botrov, kakor so Francozi, in to bi pariški vladi nikakor ne moglo biti všeč. — Zveza se je bila začela majati ko sta izstopili Japonska in, za njo, Nemčija, ter je tudi Italija že začela napovedovati svoj izstop. Steber, na katerega je Francija precej močno oslanjala svojo politiko v Evropi, se je začel majati. Treba ga je bilo okrepiti. V tistem času sta se Barthou in Litvinov sestala ter se domenila o Ženevi in o tesnejšem sodelovanju med Francijo in Rusijo.

V Zvezi narodov je šlo vse precej gladko. Oglasili so se sicer nekateri govorniki, ki so nastopili proti sprejemu Rusije v Zvezo, a Francozi so bili vse tako skrbno pripravili, da so bila presenečenja izključena. Komisija za politične zadeve je v ponedeljek razpravljala o vstopu Rusije. Švicarski zastopnik Motta je imel svoj že napovedani odklonilni govor; skušal je dokazovati, da sta Rusija in Zveza narodov kakor "voda in ogenj" in da torej ne spadata vkup. A njegov govor je bil "brez upa zmage". Kaj bi prepričaval poslušalce, ki jim je že v naprej določeno, kako morajo glasovati!

Vtis, ki ga je napravil Mottin govor, je takoj zabrisal Barthou in s tem odstranil še poslednji kamenček na že uglajeni poti. Govoril je o važnosti 160-milijonskega ruskega naroda in o koristi, ki jo bo od ruskega sodelovanja imela Zveza Narodov. Končno je še povdaril, da je v interesu miru nujno potrebno, da Rusija, ki ima miroljubne namene, ne ostane še nadalje osamljena.

Naslednjega dne se je vršila svečana skupščina. Po kratkih izjavah zastopnikov nekaterih držav, se je vršilo glasovanje; od 49 delegatov se jih je 39 izreklo za sprejem ZSSR., nakar je skupščina še določila, da dobi Rusija tudi stalnega zastopnika v svetu Zveze.

Takoj nato so vstopili ruski delegati, njim na čelu Litvinov. Predsednik zborovanja ga je pozdravil s toplimi besedami: izjavil je, da pomeni vstop Rusije v Zvezo narodov važen mejnik v njeni zgodovini, ter je izrazil željo, naj bi rusko sodelovanje prineslo narodom srečo.

Litvinov se je zahvalil za prijazni pozdrav ter je nato obra-

Litvinov

zložil, zakaj je Rusija spremenila svoje zadržanje napram Zvezi, katero je Lenin svoj čas imenoval "tolovajsko družbo". Zveza sovjetskih republik je kot država z novo notranjo socialno uredbo in z novimi ideali, naletela takoj spočetka na hudo sovraštvo starejših režimov. To sovraštvo je našlo svoj izraz celo v vojaških intervencijah, proti katerim se je morala Rusija boriti z orožjem v roki, ako je hotela ohraniti svojo neodvisnost. Vprav v tistem času se je ustanovila Zveza narodov in najhujši nasprotniki Rusije so bili med njenimi ustanovitelji in najbolj vplivnimi člani. Tudi po prenehanju oboroženih intervencij na ruskem ozemlju, so države, ki so imele vpliv in besedo v ženevski organizaciji, nedaljevale svoj boj proti Rusiji, le da so izbrale drugačna sredstva. Stališče Rusije napram zvezi torej ni moglo biti drugačno, nego je bilo.

Pozneje pa so se stvari spremenile. Mnenje, da se Rusija pod novim režimom ne bo mogla vzdržati, se je izkazalo zmotno; ZSSR je vkljub krizi in bojkotu napredovala in to je povzročilo, da so države začele gledati nanjo z drugačnimi očmi. Da nes je položaj tak, da more Rusija z mirno vestjo in z najboljšo voljo ponuditi svoje sodelovanje državam, združenim v ženevski organizaciji.

(Nadaljev na 2. str.)

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Odnošaji med Jugoslavijo in Italijo

Povodom odmeva, ki ga je imelo v Jugoslaviji izzivanje tripolitanskega guvernerja gen. Balba v Splitu, je italijanski tisk obnovil gonjo proti vzhodnim sosedom. Rimski "Giornale d'Italia" je po svoji stari navadi začel razlagati, da bi Jugoslavije ne bilo, ako bi italijanska vojska ne bila premagala Avstrije... Omenjeni list piše: "Srbija ni pridobila sedanjih mej potom vojskovanja, marveč pri mizi in s pomočjo političnih spletk. Ako bi italijanska vojska ne bila premagala avstrijske armade, bi Srbija nikoli ne bila to, kar je postala."

Gen. Balba so naskočili italijanski novinarji, ko se je povrnil v varnejše italijanske vode, ter so ga vprašali, kako je bilo v Splitu. Pripovedoval je to-le: Vozil sem se skoro dve uri po mestu, v spremstvu senatorja Tacconija in italijanskega konzula. Krenili smo na to proti Italijanski knjižnici, kjer se je bila zbrala presejšnja množica, ki nas je sprejela s prepevanjem fašistične himne. Govora nisem imel nobenega, samo pozval sem navzočne, naj tri krat z mano vzkliknejo Mussoliniju. Ko sem zapuščal biblioteko, sem slišal, kako so ljudje živahno vzklikali Italiji in sicer v odgovor na protestne klice dveh mladeničev.

Že po teh Balbovih izjavah je razvidno, da so splitski Italijani, ki so v Jugoslaviji gostje, skušali izzivati potrpežljivo jugoslovansko prebivalstvo. Izzivanje je povzročilo povsem naravno reakcijo, ki je našla svoj odmev tudi v ostrih protestih jugoslovanskega tiska.

Italijanska delegacija, ki je imela odpotovati na medparlamentarno konferencijo v Beograd, je dobila v zadnjem hipu od Mussolinija povelje, naj se ne odpelje v Jugoslavijo, ker da je ljudstvo močno razburjeno.

Konferenca Male antante v Ženevi

Stališče Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunske v važnih mednarodnih vprašanjih — Mala antanta za splošni mednarodni dogovor glede zaščite manjšin Odnošaji z Italijo

Zastopniki trojice držav, katere tvorijo Malo antanto, so imeli v Ženevi važno konferenco, da se domenijo glede složnega skupnega nastopa v raznih vprašanjin evropske politike. Konferenca je trajala dva dni in je bil o njenih zaključkih objavljen komunike, v katerem je rečeno:

1. Prizadete države so skleninile glasovati za sprejem Rusije v Zvezo narodov.

2. Smatrajo, da bi se moral čim prej skleniti predlagani sporazum med državami Vzhodne Evrope, ki naj utrdi mir.

3. Glede zaščite narodnih manjšin se izrekajo vse tri države za splošen mednarodni dogovor, smatrajo pa, da je potrebno, da se sedanje obveze spoštujejo, dokler se zaščita manjšin ne posploši.

4. Mala antanta se izreka za zagotovitev neodvisnosti vseh držav v Podonavju ter za njihovo gospodarsko sodelovanje, in smatra, da je Zveza narodov najbolj poklicana, da zagotovi mir in red v tem delu Evrope.

5. Mala antanta ugotavlja z zadoščenjem, da se boljšajo odnošaji med Italijo in Francijo ter da more to izboljšanje dovesti do zbližanja med Malo antanto in Italijo, kar bi bilo v vsakem oziru želeti.

V ženevskih diplomatskih krogih, ki trde, da so dobro poučeni, zagotavljajo, da so imeli češkoslovaški in romunski zastopniki mnogo posla, preden so prepričali jugoslovanske zastopnike, da so pristali na poslednjo točko, omenjeno v komunikeju. Pravijo tudi, da Jugoslavija ne gleda s preveč prijaznim očesom na sedanje bratenje med Francozi in Italijani ter da išče jugoslovanska zunanja politika v zadnjem času tesnejših stikov z Nemčijo. Nekateri celo zagotavljajo, da se bodo v Evropi v doglednem času izvršile, kar se politične grupacije držav tiče, važne spremembe, ker da se je takozvani francoski blok že začel rušiti: Poljska se je od njega odcepila, Jugoslavija pa da se sedaj pripravlja slediti njenemu zgledu.

Pravijo, da bo za nadaljnje zadržanje Jugoslavije odločilna konferenca, ki jo bo imel v prih. mesecu kralj Aleksander s francoskimi državniki v Parizu.

Velika množica hitlerjevcev je poslušala na trgu pred mestno hišo v Hamburgu govor, s katerim je "Fuehrer" zaključil kampanjo za plebiscit

RAZNE VESTI

Velik požar je uničil sto hiš v Sinopoliju, v Italiji.

Gorelo je tudi v Nomeju, v Aljaški, in so plameni uničili tri dele mesta. Od 1.500 prebivalcev, kolikor jih šteje mestece, jih je 1.200 ostalo brez strehe.

Albanski kralj Zogu se pripravna potovanje v Ankaro. Posetiti hoče turškega predsednika. V istem času se bodo najbrž sestali v glavnem mestu Turčije tudi zunanji ministri onih držav, ki so podpisale balkanski sporazum. Zato pravijo, da je ta poset z zvezi z preorientacijo albanske zunanje politike.

Albanija in Rusija sta pretekle dni navezali redne diplomatične odnošaje.

STRAH IN ŠE KAJ

Pravijo, da se strah zaje človeku v kri in da je to opaziti posebno pri otrocih. Ako je mačka prestrašla otroka, ga boš zaman skušal sprijazniti s to domačo živaljo; tudi tedaj se je bo bal, ko je ne bo blizu njega. Strah pa se vcepi tudi odraslim ljudem. — Marsikateri je med nami, ki so ga bili v starih krajih s silo zapodili s kakšne prireditve ali iz društvenih prostorov, pa si še sedaj ni oddahnil od takrat zavžitega strahu, dasi živi morda že lepo število let v svobodoljubni argentinski deželi. Še danes srečavam med našimi ljudmi takšne, ki se naravnost boje udeležiti se naših slovenskih prireditev in sestankov ter se celo boje pogovarjati se v svojem jeziku med seboj, ako so v večji družbi. Misel na palico, ki pada po plečih, ter strah pred konfinacijo na otoke, jim še vedno ne dasta miru, dasi je minulo že mnogo let odkar so poslednjikrat videli "manganello" ter je nad njimi grozeče vpil gospod "maresciallo".

Jaz že verjamem in razumem, da se mnogi rojaki s Primorskega, ko pridejo v takozvane "stare" italijanske pokrajine, boje povedati, da so iz "novih" pokrajin ter da govore tudi slovenski jezik. Morda so v državnih službah v Italiji tudi takšni slovenski starši, ki bi najraje videli, da bi njihovi otroci pred drugimi ljudmi nikdar ne spregovorili slovenske besede. Tam živi ljudstvo v znamenju strahu in zatiranja. Strah je utemeljen in je zato tudi človeško razumljiv.

Nikakor pa ni mogoče razumeti, da se v svobodni deželi, kakršna je Argentinija, najdejo slovenski izseljenci, ki se boje na glas povedati, da so Slovenci; sramujejo se svojega jezika, ako so prisotni ljudje drugih narodnosti, in celo ponosni so na to, da njihovi otroki govore samo jezik dežele in prav nič ne poznajo svoje materinščine. Kako naj si razlagamo ta pojav, ki je nad vse čuden, ko vendar ob vsaki priliki slišimo, kako tukajšnji Nemci govore med sabo nemški, Angleži angleški, židje svoj "jiddisch" itd. Prav nič se ne boje govoriti v svojem jeziku na ulici, v cestni in podzemeljski železnici, v javnih lokalih in sploh kjerkoli se nahajajo. Kaj povzroča, da tvorijo nekateri priseljeni Slovenci tako nečastno izjemo? Na drug nečin si tega ne morem razlagati, nego s tem, da jim je ostal v krvi stari strah, ki so ga vžili za časa terorja v zasužnjenih krajih, in da se tega strahu še niso otresli, dasi je mnogo vode med njimi in njihovimi preganjalci in dasi so že po pet in več let v Ameriki, kjer nikomur niti na um ne pride, da bi jih preganjal zaradi jezika in narodnosti.

Tega strahu se moramo, dragi moji, otresti! Povsem neutemeljen je, nerazumljiv in radi tega sramoten. Mi bi prav presneto rabili dobrega gromovnika, ki bi nas ob vsaki priliki na to opozarjal. Menim namreč, da je ta strah mnogo kriv, ako ni med nami, slovenskimi izseljenci, onega pravega smisla za skupnost, brez katerega se nam nikoli ne bo posrečilo ustvariti ničesar velikega, dobrega in trajnega na nobenem polju, kjer je za dosego uspeha potrebno sodelovanje mnogih. Smisla za skupno delo med nami pa ne more imeti oni, ki se boji povedati in pokazati, da spada med nas po svoji krvi in po svojem jeziku.

Imamo tu svoje časnike; mnogo jih je med nami, ki nočejo vedeti zanje. Prav ista je glede društev in taka tudi glede šole.

In vprav o šoli hočem tu nekoliko podrobneje spregovorditi.

Vsak narod, vsako občestvo skrbi za svoj naraščaj, ker se zaveda, da je v naraščaju njegova bodočnost. Tudi mi, izseljenci, bi morali posvečati svojim najmlajšim mnogo več pažnje nego doslej. Početke šole, kjer se naši otroki ne samo uče našega jezika, marveč se tudi pošteno vzgajajo, že imamo. A kar je bilo do sedaj ustvarjenega na tem polu, je še vse premalo.

Sveta dolžnost vseh slovenskih staršev bi bila, da združijo vse svoje sile ter pomorejo akciji, katere namen je koristiti njihovim otrokom. Vsak slovenski izseljenski otrok bi se moral učiti pisati, čitati in lepo izgovarjati materinščino. Če se kdaj vrnemo v stare kraje, ali ne bomo mi in ali ne bodo naši otroki ponosni, ko bodo govorili naš jezik tako, kakor da bi prišli iz svobodne Ljubljane, ne pa tako, kakor bo, na žalost, govorila mladina po hišah, kjer smo se mi rodili: "Sem ga šla na figa, sem ga zlomila brage" — kakor sem slišal iz ust otroka, ki je pred nedavnim prišel iz tiste velike potujčevalnice, ki jo nazivljejo z uradnim imenom Julijska krajina.

Naša šola pa se nima omejiti samo na učenje slovenskega jezika. Skrbeti mora tudi na pravo vzgojo. V marsikateri državi uče sedaj šolske otroke igrati se s puškami, vihteti sablje itd. Mi pa se moramo zavedati, da bodo naši otroki srečni v svojem življenju le, ako jih naučimo ljubiti delo ter jim vcepimo prepričanje, da more le iz poštenega dela vzrasti košček sigurnega kruha. Tega prepričanja ulica ne bo dala našim sinovom. Na ulici je tu v veliki modi žoga; sin, ki bo tekal samo za žogo, ne bo, ko doraste, imel mnogo smisla za pametno delo, za rokadelstvo, za poljedelstvo. Naša šola naj da našemu naraščaju tudi našo solidno slovensko vzgojo! Za to morajo tudi starši sami skrbeti s tem, da šolo nadziraja. Takšno nadzorstvo je vsakemu slovenskemu očetu in vsaki materi dovoljeno. Vsak lahko pride, da se prepriča, kako in česa se uče naši šolarčki.

Ako hočemo doseči res zadovoljive uspehe, je pa tudi na polju našega izseljenskega šolstva nujno potrebna združitev sil. Ko izženemo strah, o katerem sem zgoraj razpravljal, bo stvar že uspevala. Potrebno je potem le še, da se od časa do časa sestanemo na večjih zborih, da se porazgovorimo in domenimo o važnih vprašanjih, ki zanimajo nas vse. Naša društva bi nam v tem pogledu morala iti na roko. Vse prireditve in zabave se vrše v središču mesta, v velikih dvoranah, ki jih mnogi ne moremo obiskovati. Vzrokov je bilo: družina velika, slabe obleke, premalo v žepu itd. Če bi pa naša društva skupno organizirala kakšno zabavo na prostem, bi se je prav gotovo udeležilo res veliko število naših ljudi. Mnoge naše družine bi imele tako prvi krat priliko slišati lepo petje in godbo naših društev. Seveda bi bilo treba izbrati tudi primeren prostor; pripravno bi bilo v bližini Ville Devoto, kjer nas živi prav mnogo slovenskih izseljencev. Dober govornik naj bi nam ob takšnih prilikah obrazložil, kje je potrebno, da skupaj delamo, ter naj bi naš za takšno složno delo tudi navdušil. Saj nismo tako hudo trmasti, kakor včasih trdijo nekateri, in tudi mnogo dobre volje je v nas. Le zbuditi jo je treba, ako je nekoliko zadremala.

Takšen zbor naj bi bil živ dokaz, da je med brati in sestrami sloga.

In iz sloge se rodi moč.

Izsel. izpod Čavna.

o—o—o

ČAS NAM NE DOVOLJUJE

da bi po nepotrebnem reševali zamotane uganke. Zato prosimo vsakega naročnika, ki nam javi spremembo naslova, naj navede, kam smo doslej pošiljali list. Stvar je namreč taka, da imamo po dva in tri (v enem slučaju celo pet!) naročnikov z istm imenom in priimkom. Sedaj si pa predstavljajte, koliko sitnosti imamo, preden ugotovimo, kateri naročnik se je preselil, ako nam je javil samo ime, priimek in novi naslov! Prosimo prijatelje naročnike, da to v bodoče upoštevajo.

o—o—o

BODOČA PRIREDITEV "TABORA"

Prihodnja prireditev Izseljenskega društva "Tabor" se bo vršila v soboto, dne 27. oktobra zvečer, v dvorani "Garibaldi". Dram. odsek "Tabora", ki je, po uspeli uprizoritvi "Zemlje", pridobil spet nekaj novih dobrih igralskih moči, poda na tej prireditvi sijajno Cankarjevo farso v treh dejannih: "Pohujšanje v dolini šentflorjanski".

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

(Nadaljev. s 1. str.)

"Misel o združenju narodov ni nikakor nesprejemljiva za Sovjetsko zvezo, marveč se celo popolnoma sklada z našo ideologijo", je dejal Litvinov. "saj tvori tudi sovjetska unija nekakšno združenje narodov Mi tvorimo državno skupnost v kateri je združenih 13 republik in preko 200 različnih narodnostnih skupin. Nikoli ni bilo v nobeni državi toliko različnih narodov, kolikor jih je sedaj v Sovjetski zvezi. Enako pravnost vseh teh narodnostnih skupin se popolnoma spoštuje in nepoznamo med njimi nikakih razlik; pri nas nimamo narodnostnih večin in manjšin. — Vse so enakopravne".

Na poljih umetnosti, znanosti, pri vseh humanih akcijah je Sovjetska zveza doslej vedno sodelovala zdrugimi državami Prav tako je pokazala, da je pripravljena delati roko v roki z vsakim, ki dela za mir med narodi. To je tudi eden izmed glavnih namenov Zveze narodov. Zato je naravno, da je Rusija pripravljena sodelovati z njo. Vojna ne more prinesti drugega, nego nesrečo za vse: to je jasno dokazala poslednja svetovna morija. Splošno obubožanje, splošna beda, brezposelnost, propast kulturnih dobrin — to so posledice vojne. Poleg tega treba tudi naglasiti, da vojna ne prinaša pravice, zakaj vsaka mirovna pogodba ima v sebi kali za nova obračunavanja. Trdna volja vseh članov Zveze narodov more znatno ublažiti nevarnost novih vojn. Zveza sovjetskih socialističnih republik vstopa s svojimi 160 mil. prebivalcev v Zvezo narodov s trdnim namenom pomagati pri delu za ohranitev miru.

Beležke

Senat Združenih držav je poveril posebni komisiji nalogo, da uvede preiskavo glede trgovanja z orožjem. Ko so začeli odpirati kovčege agentov velikih tovarn, ki izdelujejo in prodajajo — prijateljem in neprijateljem — morilna sredstva, je prav močno zasmrdelo, ker je bilo v njih mnogo umazanega perila iz cele vrste držav in državic. Ni čudno, če se od vseh strani oglašajo ogorčeni protesti proti radovednosti častitljivih senatorjev.

*

Glavni tajnik italijanske fašistične stranke Starace je odredil, da se mora vsak uradni spis končati z besedami "Viva il duce"; isto je priporočal tudi glede zasebnih pisem, ki jih pišejo fašisti. Zgodil pa se je čudež; Mussolini je narelbo preklical.

Prav za prav pa čudež ni tako čuden, kakor bi izgledalo na prvi hip. Stvar je namreč taka, oni "Viva il duce" je preveč podoben v Nemčiji že vpeljanemu "Heil Hitler". In tu je vzrok Mussolinijeve prepovedi. Bog ne daj, da bi Mussolinijev fašizem kaj posnel od kakšnega drugega fašizma!Kaj pa šele od nemškega, napram kateremu se je že docela ohladila prva in vroča ljubezen.

*

Evrope res ne bo mogoče zavidati, ko izbruhne "bodoča vojna", o kateri toliko govore in pišejo; vsak mesec iznajdejo kakšno novo morilno sredstvo. Inženerji nemške kemične tovarne Osterrieder so baje iznašli strupen plin, ki ga posebne vrste ilovica vsrka, nato pa oddaja celih osem dni. V obliki prahu bodo takšno strupeno ilovico sipala letala na cela mesta.

*

Na dejanske napade proti tiskarni in dvema urednikoma nekega tukajšnjega nemškega lista, ki vodi hudo kampanjo proti sedanjemu režimu v Nemčiji, je argentinski tisk skoro soglasno reagiral; pozval je vročekrvne prepirljivce, naj poberejo šila in kopita ter naj se spet odpravijo v deželo, iz katere so prišli, ako jim politična žilica ne da miru. Poziv je upravičen. Temeljno pravilo dostojnega obnašanja zahteva, da se v tuji hiši ne prepiraj.

*

Tekom razprave o vstopu Rusije v uvezo narodov so se oglasili v Ženevi nekateri govorniki, ki so očitali sovjetom, da so zatrli vse svoboščine ter da bi radi tega ne smeli v zvezo. Najbolj pravičen je bil menda zastopnik kanade, ki je izjavil naslednje:

"Dasi smo mi, Kanadci, pristaši tiskovne, miselne in verske svobode in čeprav Rusija ne priznava načel politične svobode, strpljivosti in demokracije, bom pa le glasoval za njen vstop, kajti mi dobro vemo, da teh načel prav tako ne priznavajo nekatere države, ki so že včlanjene v zvezi".

Naš posebni oddelek šteje danes okrog 15.000 (petnajst tisoč) poslovnih prijateljev med

HRVATI
SRBI IN
SLOVENCI

torej med Jugoslovani, ki znajo upoštevati naslednje razloge:

NAŠ ZAKON: Hitrost, solidna in vljudna postrežba.

NAŠE GESLO: Da Vas naši uradniki Vaše narodnosti postrežejo v Vašem jeziku.

NAŠA DOLŽNOST: Sigurnost Vaših vlog, kulantnost pri nakazovanju denarja in jamstvo pri prodajanju ladijskih voznih listkov.

NAŠA ŽELJA: Zadovoljiti tisoče in tisoče naših klijentov glede vse njihovih nalogov.

PRIDITE V NAŠO BANKO ALI PA NAM PIŠITE!

DAJTE NAM SVOJ NALOG IN PREPRIČAJTE SE!

Naše uradne ure: od 8.30 do 19. Ob sobotah do 12.30.

Jugoslovanski oddelek

BANCO GERMANICO
DE LA AMERICA DEL SUD

Podružnica: MERCADO DE ABASTO, Corrientes 3227, BUENOS AIRES

Glavni sedež: L. N. Além 150, BUENOS AIRES

Zastopnik: José M. Jakus, Calle Montevideo 671, BERISSO F. C. S.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

ARGENTINSKE VESTI

Pravice delavcev in uradnikov

Pred približno enim letom je poslanska zbornica odobrila nekatere spremembe členov trgovskega zakonika, ki so se nanašali na pravice trgovskih nameščencev, delavcev in uradnikov. Nove določbe so uvajale letni dopust, odpravnino za slučaj odpustitve iz službe ter nekatere druge ugodnosti. Zakonski osnutek je romal v senat in od tam spet v poslansko zbornico, končno pa se je imela o njem izreči še izvršilna oblast. Na predlog vlade je predsednik izrekel svoj "veto" proti tretjemu členu, ki je določal, da so novi zakonski predpisi retroaktivni, to je, da bodo nove določbe veljale tudi za one nameščence, ki so bili odpuščeni še preden je zakon stopil v veljavo: namreč od 1. avgusta 1932 dalje.

"Veterini" zakon je prišel sedaj spet pred parlament. Zbornica ga je bila odobrila pred nedavnim, tako spremenjenega, kakor je zahtevala vlada, in v torek ga je odobril tudi senat.

O teh določbah, ki zanimajo vsakega našega delavca in uradnika, smo podrobno pisali v 2. in 3. številki našega lista.

o—o—o

ZASLUŽENA KAZEN

Sodnik je obsodil policijskega nameščenca A. Lifourena y Goyena na 12 let ječe, njegova tovariša E. Delfora Gramono pa na 10 let. Na sramoten način sta izrabljala njima zaupano službo; v 30 de Agosto in v Tres Lomas sta namreč z nasiljem izžemala iz prebivalcev denar.

o—o—o

ŽELEZNIŠKA NESREČA

Na progi železnice Buenos Aires al Pacífico sta trčila v bližini Rufina, pokr. St. Fe, tovorna vlaka ki sta vozila s precejšnjo brzino. Lokomotivi sta se močno poškodovali in mnogo škode je utrpelo tudi natovorjeno blago. Železničarji so še pravočasno utegnili poskakati z obeh vlakov ter so si tako rešili kožo; ranjen je bil le neki "linyera", ki se je skrivaj vozil v praznem vagonu.

o—o—o

ZAKON ZA "ZAŠČITO TISKA"

Senat je odobril takozvani "zakon o zaščiti tiska", čigar osnutek je bil predložil konservativec Sánchez Sorondo, dasi je opozicija dokazovala, da je v navzkrižju z ustavo, ter ji je pri tem dokazovanju pomagal tudi doberšen del tiska. O predlogu bo morala razpravljati še poslanska zbornica; ker imajo pa tudi tam konservativci večino, že v naprej lahko računamo da bo odobren. Tudi vlada se strinja z njegovimi določbami. Tako vsaj je izjavil sen. S. Sorondo.

ZA ZAŠČITO MATERINSTVA

Poslanec Cafferata je predložil kongresu osnutek zakona o zaščiti materinstva. Po tem zakonu bi vse državne nameščenke dobile v slučaju poroda 12 tednov plačanega dopusta; šest tednov pred in šest tednov po porodu.

o—o—o

XXXII. MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES

Slovenski pripravljalni odbor.

Kakor je naši slovenski javnosti že znano, se zadnje čase zbirajo darovi za nabavo zastav, katere se bodo uporabljale ob priliki Evharističnega kongresa. V ta namen je pooblaščenih več odbornikov in odbornic, ki imajo tudi potrebno pooblastilo s seboj. Ker je nemogoče vsakega posameznika obiskati osebno, se naprošajo oni, ki bi hoteli kaj darovati v ta namen, da oddajo svoje prispevke nabiravcem, ali pa jih izročijo imenovanemu odboru na Paternalu, Calle Avalos 250.

Slovesno blagoslovljenje zastav se izvrši dne 30. t. m. ob 10. uri v cerkvi na Paternalu. Vabimo vse katoliško misleče Slovence, naj se v čim večjem številu udeležijo te slavnosti.

*

Natančni spored slavnosti ob priliki blagoslovitve zastav, kakor tudi glede kongresa samega, prinesemo v prihodnji številki Novega lista.

*

Il. Rev. Monsignor Dr. Nikola Dobrečič, Nadškof iz Bara, se nahaja te dni v Braziliji na potovanju v Argentino. Semkaj dospe, po zadnjih vesteh, dne 28. t. m.

o—o—o

V VILLI DEVOTO

se še vedno naseljujejo naši rojaki. Vedno več jih je. Človeku, ki stopa po tamošnjih ulicah, se v časih zazdi, da je doma, v popolnoma slovenskem kraju. Toliko naše govorice sliši. Kako prijetno vpliva to na slovensko uho!

Onim rojakom, ki si nameravajo poiskati košček zemlje ali hišico v tem buenosaireškem okraju, lahko z mirno vestjo svetujemo, naj povprašajo tudi pri "rematadorju" F. Caruso (Lope de Vega 3126), s katerim so že mnogi naši ljudje napravili prav zadovoljive kupčije. In naj se sklicujejo na Novi list!

Slovencem v Villi Devoto pa priporočamo tudi slovenskega mlekarja Josipa Brezavščka iz Pje. Nene 1973.

POŠTNE ZVEZE Z EVROPO

Glasom poročil iz Pariza, se vrše med družbo "Air france" in francoskim ministrstvom za letalstvo pogajanja za ureditev rednega zračnega poštnega prometa med Francijo in državami Južne Amerike. Dosedanji poleti Mermoza in Bonnotsa so dokazali, da je mogoče preleteti razdaljo med Francijo in Južno Ameriko v treh dneh. V maju t. l. je Mermoz prišel iz Toulousea v Buenos Aires v dveh dneh in 16 urah. Vsi poznejši poskusni poleti so popolnoma uspeli.

o—o—o

NESREČEN LET

Iz Ville Harding Green se je bilo dvignilo v soboto v smeri proti Pingueju letalo, v katerem sta bila pilot H. Hernando in njegov prijatelj N. Murgia. Ker ni bilo par dni nobenega glasu več o letalcih, so začeli sumiti, da se jim je morda kaj hudega pripetilo, pa so ju začeli iskati z letali. Bojazen se je izkazala za upravičeno. V hribovitem kraju blizu estancije Fornquist so našli razbito letalo. Sedaj raziskujejo, kaj je povzročilo nesrečo, izgleda pa, da je pilot v megli zavozil v strmo pobočje hriba.

o—o—o

ŠTORKLJA

Rojakoma Ani in Lojzetu Nabergoj se je rodila prva hčerka. Iskreno čestitamo!

o—o—o

Z NAŠEGA POSLANIŠTVA

Izseljenec Ivan Rode iz Baškenove je naprošen, da se javi na kr. jugoslovenskem poslaništvu, ul. Carcas 1705.

o—o—o

KNJIGE O GORIŠKIH SLOVENCIH

od publicista gda. Gabrščka, smo že naročili in upamo, da dospejo v doglednem času. Ko jih prejmemo, sporočimo takoj v listu. Toliko na znanje onim, ko so se doslej že odzvali vabilu na naročbo.

o—o—o

DROBNE VESTI

Dva francoska inženerja sta izdelala načrte za ogromno utrdbo, nič manj ko 2.000 metrov visoko, ki naj bi služila za obrambo Pariza pred zračnimi napadi. Orjaški stolp bi imel pristajališča za letala ter protizračne baterije.

V Avstriji so aretirali v ponedeljek veliko število nacijevcev, ker so — kakor zatrjuje policija — pravljali nov upor, pri katerem so imeli sodelovati baje tudi komunisti.

V Beogradu je pričel zasedati v nedeljo kongres interparlamentarne unije. V prestolnico Jugoslavije so prispele delegacije iz vseh držav, ki imajo parlamente. Kongres razpravlja o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih.

Romunska vlada je sklenila podaljšati za nadalnjih šest mesecev obsedno stanje, ki je bilo proglašeno povodom usmrtitve ministra Duke. To je znamenje, da se notranji položaj Romunske noče še razčistiti.

Nov letalski rekord so postavili ruski letalci Gromov, Firlin in Spririn; ostali so v zraku celih 75 ur ter preleteli, v zaprtem krogu, 13 tisoč kilometrov. Letalo, katero so uporabili, je bilo zgrajeno v Rusiji in tudi bencin je bil ruske proizvodnje.

Spor med Chilejem in Paraguayem, ki je bil privedel celo do pretrganja rednih odnošajev med obema državama, je sedaj poravnan. Pogajanja, ki so se vršila v Buenos Airesu, so popolnoma uspela.

SIN CESARJA KARLA

Habsburški princ Oton

POMLAD JE PRIŠLA

Vreme se letos ni skregalo s koledarjem in včeraj smo imeli prav krasen dan: bil je prvi dan letošnje pomladi. Zelo veseli so ga bili otroci, ker jim ni bilo treba v šolo; imeli so praznik.

Expreso „GORIZIA"

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle Bompland No. 709

Začenja pri ul. Dorrego 931, višina Triunvirato 1500

U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

DIPLOMIRANA

Krojačnica

Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA štev 4973

Tu boste našli najboljšo postrežbo, dobro izbero angleškega in češkega sukna ter solidne cene.

Prvovrstno delo

PRIPOROČAJTE Novi list!

CENJENI BRAVEC! V obljudenem okraju Villa Devoto, kjer je naseljenih mnogo Vaših rojakov, **Prodajam zemljišča in hiše** za vsak okus in vsak žep, z velikimi plačilnimi olajšavami.

Kupite tudi Vi tu svojo hišico! Živeli boste med svojimi rojaki ter boste imeli lepo naložen svoj denar, kajti VILLA DEVOTO ima v glavnem mestu najvišjo lego, ima izvrstna prometna sredstva in se tudi v trgovskom oziru močno razvija.

Obrnite se na moj urad v ul. LOPE DE VEGA 3126, kjer boste vljudno sprejeti. Dam popust pri proviziji vsakemu, ki se predstavi s tem oglasom.

F. CARUSO - Lope de Vega 3126

U. T. 50—3502

Banco Argentino

DE AHORRO Y EDIFICACION

Prodaja vozne listke za v Jugoslavijo in Italijo

ter iz teh držav v Južno Ameriko za vse parnike in po najbolj ugodni tržni ceni ter daje v to svrho hitre in liberalne kredite brez poviška kupne cene. Izvršuje hitro, solidno in varno ter po najbolj ugodnih tečajih.

DENARNA NAKAZILA

Vprašajte za pojasnila ustmeno ali pismeno pri banki-prijatelju:

Banco Argentino

DE AHORRO Y EDIFICACION

CORRIENTES 562 CORRIENTES 562

BUENOS AIRES

KROJAČ

Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Obleke od $ 55 do 120. Hlače fantazija od $ 10 do 28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271.

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Nov zakon o zaščiti kmetov

Ministerski svet je objavil novo uredbo o odplačevanju kmetiških dolgov. Določbe novega zakona so jasnejše, nego so bile dosedanje, in prinašajo za kmeta tudi nekaj olajšav. Denarnim zavodom bo plečeval kmet 6 od sto obresti, na mesto dosedanjih 6.02 od sto, drugim upnikom pa 3 in pol od sto. Podaljšal se je tudi plačilni rok. Znatne olajšave vsebuje novi zakon za one kmetovalce, ki so kupili zemljo od veleposestnikov ali pa so jo dobili po agrarni reformi.

Pomoč obrtnikom

Po naredbi pristojnega ministrstva je industrijsko-tovarniškim obratom prepovedano popravljati obleke in obutev. Zaščitili so se tako mali obrtniki, ki jim je huda predla radi konkurence velikih kapitalističnih podjetij.

Bivši minister Anton Sušnik umrl.

V ljubljanski bolnišnici je 10. avgusta umrl bivši minister in narodni poslanec Anton Sušnik. Bolehal je že dalj časa na želodcu. Pred dnevi se je odločil za operacijo, ki se je posrečila, toda njegov organizem je bil že tako oslabljen, da si ni mogel opomoči. Do razpusta političnih strank je spadal med najvplivnejše voditelje takratne Slovenske ljudske stranke.

Pokojni minister Anton Sušnik je bil dojen 16. januarja 1880 v Mekinjah pri Kamniku. Bil je tudi srednje šolski profesor in je služboval v Kranju.

Slabi časi za kino

Radi visokih taks in slabega obiska je tekom poletja prenehalo v Jugoslaviji nič manj ko 700 kinematografov.

Staro poglavje

Naš sotrudnik g. Krašovec je v svojih člankih o izgledih jugoslovanske izvozne trgovine z ozirom na Južno Ameriko več krat naglasil, koliko škode trpe naši izvozničarji, ker nočejo ali ne znajo pametno organizirati svojega izvoza. Kako resnična je ta trditev, dokazujejo vedno se ponavljajoča tarnanja v domovinskih listih. Tako je pretekli mesec dodal nekaj novih stavkov k staremu poglavju "Trgovski list"; pisal je:

Vsi opomini ne pomagajo nič in še naprej izgubljamo denar, ker ne znamo urediti svojega sadnega izvoza. Opozorili smo že, da je položaj za naše sadje na tujih trgih slab, ker pošiljamo na trge preveč blaga, da so ti kar prenatrpani z našim sadjem, toda vse zaman. Tako poroča Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v svojem poročilu z dne 17. avgusta zopet, da je prišlo ta dan na Dunaj 37 vagonov naših svežih češpelj, pa čeprav je že prejšnji dan ostalo najmanj 12 vagonov neprodanih, da bo že v dveh dneh 24 vagonov naših svežih češpelj zaman iskalo kupca, dasi so cene že prav močno padle ter se na Dunaju doseže cena od komaj 2 Din. za kilogram. Enak položaj je na praškem trgu. Nekateri izvozničarji niti svojih stroškov ne morejo kriti z izkupičkom.

Omenjeni list vprašuje: Kaj res ne bodo vse te redne vsakoletne zgube iztreznile naših ljudi! Kaj je res nemogoče, da bi se naš sadni izvoz že enkrat vsaj skromno organiziral? Kaj res ni nikogar, da bi že enkrat preprečil to neprestano zapravljanje narodnega premoženja?!

Ameriški izseljenski list prepovedan

Notranji minister je pred dnevi prepovedal uvažanje in razširjanje v Jugoslaviji clevelandskega slovenskega dnevnika "Enakopravnost".

Enako je prepovedana brošura Louisa Adamiča "The Struggle".

Ponarejevalci na delu

V domžalski okolici so se pojavili falzificirani kovanci po 50 Din. Aretiran je bil zaradi tega 22-letni kmečki fant Jakob Škrlep iz Podboršta pri Domžalah. Osumljen je, da je spravljal falzifikate v promet. V afero pa je zapleteni tudi nekaj gostilničarjev, posestnikov in nekaj deklet.

Italijani ne marajo jugoslovanskih rib

Italijanske oblasti so prepovedale uvoz jugoslovanskih rib. V prvi vrsti je prizadet tunj in je jugoslovanske ribiče zadel ta udarec precej hudo. Pomagati si hočejo s tem, da poskrbe za večjo oddajo na domača tržišča. V Ljubljano je že prispela večja pošiljatev tunja.

Avtomobilska cesta iz Zagreba v Beograd

V septembru se objavijo pogoji in proračun za gradnjo velike moderne asfaltirane avtomobilske ceste iz Beograda v Zagreb. Za gradnjo te ceste je dovoljen kredit od 800 milijonov dinarjev. Gradnja se bo pričela takoj po končani dražbi.

Dohodki od tujskega prometa

Iz uradne statistike, ki je bila objavljena pred nedavnim, posnemamo,da je tujski promet prinesel Jugoslaviji v preteklem letu eno milijardo dinarjev. Ta vsota jasno dokazuje, da se tujski promet močno razvija in da ima prebivalstvo od njega lep dohodek. Prav gotovo pa bodo naravne krasote Jugoslavie privlekle še veliko več tujih turistov, ko se bodo polagoma izboljšale prometne Zveze in bo bolj poskrbljeno za udobnost gostov.

Šolsko vprašanje

V Beogradu se je vršilo zborovanje učiteljstva iz vse države. Med govorniki je nastopil tudi prosvetni minister dr. Šumenkovič, ki je med drugim izjavil, da bo v tem šolskem letu na novo nastavljenih 1200 učiteljev, med njimi 200 iz Dravske banovine. Dejal je tudi, da s 1. septembra ne sme biti v Jugoslaviji niti enega razreda, ki bi ne imel svojega učitelja.

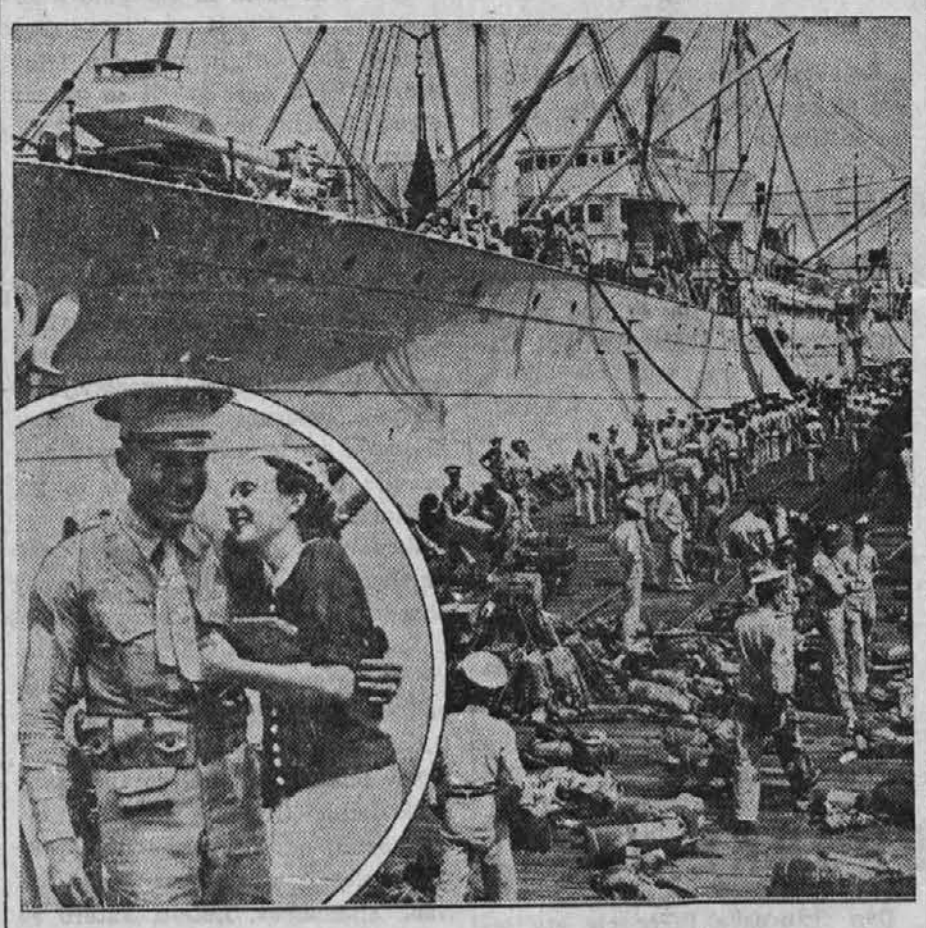

Poslednje severnoameriške čete so zapustile Puerto Principe na Haitiju, s čimer se je zaključilo poglavje vmešavanja Združenih držav v politiko Latinske Amerike

VESTI S PRIMORSKEGA

Kdo je zapalil šolo v Krvavem potoku?

O dogodkih v Krvavem potoku, ki so dali italijanskim oblastem povod, da so aretirale mnogo naših ljudi, smo na kratko že poročali v zadnji številki našega lista. Poročilo treba nekoliko popraviti; prve vesti, ki so zatrjevale, da so pred šolo našli ubitega miličnika, niso odgovarjale resnici. Pač pa je res, da je pogorela šola.

Oblasti so uvedle preiskavo ter ugotovile, da je bil požigalec na delu. Izvedenci trdijo, da je bilo politega preko sto litrov bencina po raznih šolskih sobah. To dejstvo zgovorno priča, da so naši ljudje — preko 40 jih je bilo odvedenih v zapore — popolnoma nedolžni pri tej stvari. Vsa znamenja kažejo, da je bila na delu italijanska roka in sum pada na neko učiteljico, ki je stanovala v šoli, kjer je živela v divjem zakonu z nekim priseljencem. Svoje staro pohištvo je bila učiteljica zavarovala za veliko vsoto, pa menijo radi tega ljudje, da tiči tu vzrok in skrivnost požara. Učiteljica se je bila par dni prej umaknila v Trst.

Mlekarice, ki so se v noči, ko je začela goreti, odpravljale v Trst, so videle neki avto, ki je prišel iz smeri Herpelje-Kozina ter se ustavil pred šolo in tam ugasnil reflektorje. Pol ure kasneje je že gorelo. Policiji ne bo težko ugotoviti, kje je bila kupljena tako velika količina bencina, ki so jo uporabili požigalci, in preiskava bo gotovo dognala, da so domačini nedolžni. Vprašanje pa je, ali bodo fašistične oblasti to tudi pošteno priznale.

Od aretirancev sta bila do sedaj spuščena sin bivšega župana Žerjava, Anton in njegova hčerka Cvetka. Vsi ostali se še nahajajo v tržaških zaporih. Med njimi je tudi že iz tržaškega procesa znani Škerl in Andrej Žerjav iz Boršta, ki je prestal že 5 let konfinacije. Najbolj tragična pa je brez dvoma usoda Ferluge Josipa, 23 let starega pevovodje cerkvenega pevskega zbora iz Gročan, doma iz Vrhpolj. Tudi ta je presedel ob priliki že imenovanega tržaškega procesa nad 1 leto in pol preiskovalnega zapora v Rimu in si tam nakopal težko bolezen. Med tem časom sta mu doma umrli dve sestri, sedaj pa se nahaja njegova mati, prizadeta od tolikih udarcev, na smrtni postelji. Oče je padel v vojni. Vsa okolica sočustvuje s to nesrečno družino.

Letošnji pridelek krompirja

Zaradi preobilice dežja je začel po njivah gniti krompir; posebno slaba so v tem pogledu poročila iz celjskega, novomeškega in konjiškega okraja. Krompirjeva letina pa dobro obeta na Gorenjskem in Notranjskem.

Hud vihar

V Starem trgu ob Kolpi so imeli v prvi polovici avgusta silno neurje. Vihar je ruval in lomil drevje, nato pa se je še usula debela toča, ki je klestila celih deset minut. Neurje je strašno opustošilo vinograde, polja in sadne nasade.

Idrijčane so poslali na otok Ponzo

Odvetnik Fran Vidmar, hotelier Ivo Didič in fotograf ter trgovski zastopnik razrazličnih družb Srečko Bajt, so konfinirani na Ponzi, kjer je sedaj vsega skupaj devet saših ljudi, med njimi šest Slovencev in trije Hrvatje. Vsi trije so priklenjeni za ta kraj vsak po pet let. Obtožnica pravi o posameznikih sledeče: Ivo Didič je nezanesljiv in ni vreden, da bi imel v obmejnem pasu hotel, kjer dnevno prenočuje toliko in toliko generalov redne vojske in fašistične milice. Obdolžuje ga tudi, da je stikal za različnimi načrti po sobah generalov. To pa ne drži, ker če bi mu le količkaj lahko dokazali, bi prišel radi tega takoj radi šjionaže pred vojaško sodišče.

Srečka Bajta so obdolžili, da je v zvezi z neko tatvino razstrelilnih snovi. Tudi njega bi bili prav gotovo spravili v ječo, ako bi mu bili mogli kaj dokazati. Dokazati pa njemu niso mogli ničesar, ker je razstrelivo ukradel neki Italijan,katerega so tudi aretirali.

odvetnika Vidmarja je denunciral njegov italijanski kolega. Naprtili so mu sledeče:

da je njegov sin Dušan brez potnelista prekoračil mejo in da je vojaški begunec. To ne drži, ker je prišel s potnim listom, katerega mu je izročil osebno goriški kvestor. Predno pa je šel iz Italije je bil pripoznan kot stalno nesposoben za vojaško suknjo. Poleg tega ga obdolžujejo, da ima v Jugoslaviji hčerko, ki je učiteljica. Če bi bil to zadosten vzrok za konfinacijo, bi morali konfinirati danes najmanj pol Primorske.

Takoj potem, ko je bil zaprt Vidmar se je pričela med Italijani borba, kdo dobi zastopstvo pri domači Hranilnici in posojilnici v Idriji. Dobil je to mesto italijanski advokat, ki je imel za to še to legitimacijo, da se je udeležil svoj čas pohoda na Rim.

Kako skrbijo za "napredek"

Idrija dobi po vzoru Postojne svojo javno hišo. Do sedaj, ko je živelo tod zdravo sloven. ljudstvo samo, tega ni bilo potreba. Zato je to za nas pač nov znak kako prinaša fašizem v naše kraje svoje "dvatisočletno kulturo", na katero se vedno ponaša.

Ker je hotela v Jugoslavijo

V Ilirski Bistrici je bila obsojena na šest mesecev zapora gospa A. Maraž, žena tamošnjega fotografa, ker je poskušala prekoračiti mejo brez potnega lista.

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE
V
ZASEBNO KLINIKO
Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires
V VSAKEM SLUČAJU
KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE. ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE
UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ
NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE
POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKE BOLEZNI IN KOZMETIKO
Sprejemamo od 14. do 20. ure.

GLAS IZ DOLINE

Iz Doline pišejo:

Ob zadnjem deževju je spet močno narastla reka Rosandra in nam naredila občutno škodo, ker je odplavila rodovitno zemljo. Poleti ima sicer malo vode in naraste le ob hudih nalivih, pozimi pa nam leto za letom povzroča veliko škodo in nam odnaša zemljo z najbolj rodovitnetga polja v naši občini. Zaradi malomarnosti merodajnih činiteljev ni še do danes prišlo do tega, da bi se struga regulirala. Svojčas je bil določen odbor, ki je imel nalogo, da poskrbi za ureditev oz. regulacijo Rosandre. Ta odbor je poskrbel vse potrebne načrte za regulacijo, a oblasti se do danes še niso resno zavzele za stvar. Prizadeti posestniki so bili pripravljeni celo vsak nekaj žrtvovati, odbor pa je zaman prosil. Ne zanima se za to niti občinska uprava, ki nima ne časa ne denarja, ko se gre za interese občinarjev. Za vojaške vodovode, ceste, balillske domove, za vse je dovolj denarja, le kadar je treba našemu kmetu kakšne pomoči, takrat zmanjka vsega.

o—o—o

Dva kontovelca aretirana

Ko sta poskušala prekoračiti mejo, da bi prišla v Jugoslavijo, sta bila od obmejne milice aretirana 23 letni Marjan Regent, pekovski pomočnik in 20 letni Josip Prašelj, vrtnarski pomočnik. Oba sta doma iz Kontovela pri Trstu. Bila sta takoj prepeljana v tržaške zapore. Baje sta bila že potrjena vojaka in bo proti njima uvedeno vojaško postopanje zaradi poskusa dezertacije.

Kaj je z rihemberškimi fanti

Od rihemberških fantov, ki so bili obsojeni radi pretvezne protidržavne propagande, ni še nobenega glasu. Le za Viktorja Birso, ki je dobil pet let ječe, so domači izvedeli, da je bil prepeljan v Castelfranco, v Emiliji, kjer imajo veliko jetnišnico za politične kaznjence.

V Trstu nočejo rasti tovarne

Glasilo tržaške fašistične stranke "Popolo di Trieste" je priobčil 7. t. m. milodoneč članek, v katerem toži in ne razumeva, zakaj da v Trstu ne nastane več nobena nova industrija. Opozarja, da obstoja zakon, po katerem vsa podjetja, ki bi se zgradila v coni Trst, Milje, Dolina, Nabrežina in Tržič, uživajo velike davčne olajšave. Govorilo se je, da se bodo ustanovile čistilnica sladkorja, tovarna aluminija in steklarna, toda nihče se neloti dela. Trst po italijanski zasedbi ni videl več nobene nove tovarne, stare pa komaj izhajajo, veliko jih pa sploh praznuje in se po njih izprehajajo miši. Poziv fašističnega lista čisto gotovo ne bo priklical iz tal nobenega podjetja kljub svem davčnim olajšavam — s čim pa bo kdo zidal in čemu, saj ni v tej revščini nobenega konsuua in prometa.

Trst bo pač propadal dalje, ker kaj drugega ga pod Italijo ne more čakati.

NEKAJ VESTI IZ TOMAJA

Iz Tomaja poročajo, da je bilo letošnje poletje dokaj mokro. V prvi polovici avgusta pa so imeli izredno debelo točo, ki je posebno ajdi močno škodovala. V vinogradih ni mogla povzročiti hujše škode, ker je letos trta prav slabo obrodila. Toča je klestila posebno okrog Tomaja, Šepulj in Križa.

V okolici so imeli vojaki manevre, ki so pa trajali le malo časa.

Občina je prekrstila nekatere ulice ter določila hišam tudi nove hišne številke.

Postojna dobi italijansko gimnazijo

Italijanska vlada bo otvorila oktobra meseca v Postojni gimnazijo. Ob tej priliki prinašajo fašistični listi statistiko, ki naj dokaže, da je Postojna italijansko mesto. Trdijo namreč, da šteje postojnska občina 7000 prebivalcev, od katerih je 4000 rojenih v drugih občinah Italije, ostane torej samo 3000 prebivalcev, rojenih v postojnski občini, ki govorijo slovensko, oziroma oba jezika. V to število so vštete vse vasi, ki spadajo k postojnski občini in ki imajo kakih 2000 prebivalcev, tako, da v mestu samem stanuje 5000 duš. Od teh 4000 italijanskih, tako, da bi v Postojni sami bilo samo 1000 Slovencev.

Ta statistika je seveda potvorjena, ker so prišteli k postojnskemu prebivalstvu vso gamizijo, ki je izredno močna — ni čuda, če so potem izkuhali 4000 Italijanov, kamor so pa prišteli vsakega, ki je v kaki drugi občini Italije rojen, naj bo tudi v slovenski Julijski Krajini sami. Tak hokuspokus zna vsak. V resnici je po točni statistiki, ki ne všteva vojaštva, ki je od danes do jutri, danes v Postojni 4028 duš, od teh reci in piši pri vandranih Italijanov 500, Slovencev domačinov pa 3528.

Torej Postojna dobi laško gimnazijo ki bo podobno kakor tolminska, pazinska in opatijska "svetilnik latinske omike ob svetem pasu italijanskih alp", kakor pravi žlobudravi "Picolo". Slovenci bomo tudi to prestali in na tej zemlji ostali, ko od laške gimnazije ne bo več ne duha ne sluha.

Večne dražbe

V Materiji je šlo pred kratkem na dražbo premoženje sestoječe iz 5 ha zemlje, z gospodarskimi poslopji za 560 lir. V Markovščini je šlo na dražbo premoženje, na katerem so redili po 8 glav živine in 30 ovac za 1.700 lir.

V Nabrežini delo počiva

Pred časom je odslovilo podjetje Caharija še majhen zadnji ostanek delavcev v kamnolomu. Tako danes delo v vseh nabrežinskih kamnolomih popolnoma počiva, vsa okolica pa trpi radi tega ogromno brezposelnost in bedo. S tem je lahko rečeno, da je popolnoma uničena svetovno znana industrija, ki jo je ustvarila naša podjetnost.

Iz Mačkovelj

Iz Mačkovelj poročajo:

Pri nas vlada čimdalje večja beda. Vsi posestniki, razen petih, so do grla zadolženi in ni nobenega upanja več na kakšno rešitev. Letina nam ne obeta mnogo in tako bo tudi letos prišla zima, a naše shrambe bodo prazne.

Iz Rodika

Najlepši znak kakšna beda vlada v Trstu tudi med tako zvanimi boljšimi je dejstvo, da so letos skoro vsi kraji v okolici Trsta brez letoviščarjev. Tržaški meščani so se preko poletja zlasti radi podajali v Rodik, ki ima lepe gozdičke in še dovolj prijetno klimo. Letos pa je vas popolnoma prazna. Tudi v drugih okolišnih vaseh ni ne duha ne sluha o letoviščarjih. Edini gostje po teh vaseh so ob nedeljah razni avtomobilisti, pa še ti so večinoma v vojaških ali fašističnih uniformah.

Nov fašistični dom

V Senožečah so odprli "Casa del fascio". V njej bodo nastanjeni vsi fašistični uradi, dopolavoro in celo bar. Otvoritev je bila dokaj svečana. Prisostvovali so vsi fašistični mogotci iz bližnje okolice. Zvečer je bil ples in veselica. To je zopet nova postojanka za italianizacijo Krasa.

Vojaška dela

Tudi letos nadaljujejo z zidanjem vojaških utrdb v obmejnem pasu ob Nanosu in Hrušici. V Ajdovščino prihaja skoro vsak dan od 15 do 20 vagonov cementa, ki ga potem porazdelijo na razna skladišča.. Vojaški kamijoni ga vozijo potem na kraje, kjer gradijo. Napeljujejo tudi mnogo novih cest, o katerih računajo, da bi jim služile v slučaju vojne. Tako je na primer Štefanov hrib ves prepreden s takšnimi cestami. Nanos sam pa je ves prelukanjan od velikih kavern.

Arteliljerijsko vojašnico, ki se nahaja ob glavni cesti iz Vipave v Št. Vid, so začeli sedaj širiti. Zraven glavnega poslopja zidajo več drugih objektov.

KROJAČNICA
P. CAPUDER
se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Indijski letalec Chavla se je v Karadšiju odpravil na polet okoli sveta

CEPIVO PROTI GRIPI

Boj proti hripi je tem težji, ker še danes ne poznamo njenega povzročitelja. Znanstveniki menijo, da gre za tako majhen organizem, da ga ni mogoče opaziti niti z najboljšimi sedanjimi drobnogledi. Vseeno pa stičejo stalno na njim.

Na Češkoslovaškem se bavi s tem iskanjem provzročitelja hripe že dalj časa docentka vseučilišča Komenskega v Bratislavi, dr. Kuklova. Po svojih dosedanjih raziskovanjih je prišla do prepričanja, da domnevani bacil hripe nikoli ne nastopa sam, temveč vedno v zvezi z drugimi, znanimi bacili. Zato se usmerja novejše zdravljenje predvsem v pobivanje učinkov teh znanih bacilov.

Na tej podlagi je tudi državni zdravstveni zavod v Pragi izdelal cepivo, ki sestoji iz dveh ali treh cepiv. To cepivo je v številnih primerih res bolnika ozdravilo, čeprav ni mogoče trditi, da gre za specifično sredstvo proti hripi. Kulture za to cepivo se goje tudi v zavodu samem. Poskusi z novim primočkom zoper silno razširjeno bolezen še niso zaključeni, vendar pa obstoji upanje, da bo odločno posegel v boj proti tej bolezni.

KROJAČNICA IN TRGOVINA
GORICA
Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljšega blaga po zmernih cenah.
Delo in postrežba prvostna.
Priporoča se
FRAN LEBAN
Avda. del Campo 1080
U. T. 59-3102 Buenos Aires

BRANITE SE!

...proti hudim posledicam, ki jih more imeti kapavec za Vas in Vaše potomce! Vpoštevajte svetovna izkustva! Vzemite SALVAGON (kroglice), proizvod "The Salvagon Chemical Co.". SALVAGON (kroglice) ni eno zdravilo vec, marvec je zdravilo, ki z gotovostjo učinkuje. SALVAGON (kroglice) je znanstveni izum, ki je v zadnjih letih vzbudil največjo pozornost v Evropi in Severni Ameriki, kjer se je, po vestnih študijah in temeljitih izkustvih, izkazal kot najboljše zdravilo proti

KAPAVCU

in njegovim zapletljajem: cistitis, prostatitis, orquitis itd. SALVAGON (kroglice) učinkuje z gotovostjo toliko pri začetni, kolikor pri zastareli ali kronični blenoragiji, pri obeh spolih. Uberite najkrajšo in najbolj sigurno pot: vzemite še danes SALVAGON (kroglice), pa se izognete dolgotranjemu, dragemu, neprijetnemu in brezuspešnemu zdravljenju. S SALVAGONOM (kroglicami) se lahko sami zdravite doma in na rezerviran način.

GLÓBULOS SALVAGON

Prodaja se v lekarnah po vsej deželi po $ 5.— steklenica; lahko pa ga tudi sami naročite s pismom, naslovljenim na CASILLA CORREO NO. 2222, kateremu priložite $ 5.—. Zdravilo prejmete z obratno pošto.

Kupon za naročbo. (N. L.)
Sírvase remitirme un frasco de GLOBULOS SALVAGON. El importe de $ 5.— remito adjunto. (Valor declarado) o (Giro Postal).
Nombre: .....
Dirección .....
Casilla de Correo 2222, Bs. Aires

ZA POUK IN ZABAVO

Izkoriščanje zemeljske toplote

Angležu Parsonu, genialnemu izumitelju parne turbine, se je prvemu porodila misel, ki se nam vidi danes sicer še tehnična utopija, a bo morda že jutri uresničena človeštvu in njegovemu razvoju v prid.

Znano nam je, da postaja toplota tem večja, čim globlje prodiramo v globino zemlje. Vsakih 33 m globlje pomeni 1 stop. Celzija več. Že v globini 5 do 6 km mora biti ta notranja zemeljska toplota tako velika, da se vsa voda spremeni v paro, v desetkratni globini bi se stalile že skoraj vse kovine, a še globlje spodaj se morajo vdati že najtrši graniti. Kaj nam je v dobi, ko napovedujejo že konec zemeljskih premogovnih zakladov, bližje nego misel, da bi izkoriščali te ogromne toplotne zaloge, ki so zaprte v notranjosti naše premičnice? Naši najgloblji rovi segajo danes sicer komaj v globino 3 km, toda skoraj ni dvomiti, da bomo mogli nekoč s svojimi tehničnimi pripomočki vsaj še enkrat globlje. In tu bi po Parsonovi zamisli lahko namestili stroje, ki bi lovili vodno paro in jo dovajali turbi nam, ki bi njeno silo spet spreminjale v električni tok. Vir te energije je praktično neizčrpljiv in tak ogromen da mu med sedanjimi, praktično izkoriščanimi viri energije ni para.

Prav te dni so poročali iz Japonske, da je pričela 250 km od Tokija obratovati velika elektrarna, ki izkorišča zemeljsko toploto. Seveda ni v ta namen segla v globino, 5, 6 km, kar ji tudi ni bilo potrebno, kajti zemeljska toplota prihaja tu skoraj sama na površje zemlje. Elektrarna se dviga na obsežnem vulkanskem ozemlju, kjer je bilo treba izvrtati samo po 100 m globoke rove, da je ponjih siknila vroča para v zrak. To paro so zajeli v kotle pod primernim pritiskom, jo napeljali na turbine, ki ženejo mogočne generatorje. V generatorjih se proizvaja električni tok, a če po vaseh okrog tega ozemlja v prijaznih sobicah zvečer zagorijo električne žarnice, tedaj sveti v tek žarnicah prav za prav zemeljska toplota.

Nova elektrarna, ki je ena največjih na Japonskem, pa nikakor ni prva svoje vrste. Že pred četrt stoletja je pričelo v Italiji, na vulkanskih tleh pri kraju Larderellu obratovati slično podjetje. Že v časih pred svetovno vojno so tu izvrtali po 80 m globoke rove, da bi napeljali podzemeljsko paro na turbine. Elektrarna pa je pričela obratovati šele med vojno in je bila z več nego 10,000 kilovati zmogljivosti za dolgo časa največje podjetje te vrste na svetu. Danes zahtevamo že dosti več in pred nekoliko leti je začela nastajati podobna centrala, samo neprimerno večja, na japonskih tleh. Delo je sedaj končano in ljudje že uživajo njegov plod.

o—o—o

NAJSTRAŠNEJŠE RAZSTRELIVO

Pariški listi poročajo, da je francoski policiji v teku preiskave o nedavno odkriti vohunski aferi uspelo dobiti med drugimi dokumenti navodilo o izdelavi novega razstreliva, ki silovito prekaša vse druge, kar smo jih poznali doslej. Je n.pr. 84 krat močnej še od dinamita. Baje gre v bistvu za metodo, ki omogoča postaviti vodik pod silen pritisk, ne da bi pri tem nastala eksplozija ali kakšen ogenj. Izumitelj te razstrelilne snovi je nemški kemik Hausmeister, ki se je trudil 14 let, da je prišel do cilja. Kako je prišla formula za izdelavo te strašne snovi vohunski družbi Lidije Stahlove v roke, listi ne poročajo. Našli so jo med hišno preiskavo v stanovanju nekega kemika, Reicha, ki je bil v zvezi z glavno obtoženko Lidijo Stahlovo.

o—o—o

MED LJUDOŽRCI

Frank Ives je bil 25 let komisar britske vlade v Nigeriji. Zdaj živi v pokoju in je napisal knjigo z naslovom "Momo in jaz". Momo je bil Ives sov sluga.

Ko je prišel Ives prvič v Nigerijo, je delal kakor vsak komisar. Vladal je z grožnjami, pretil s kaznimi in delil včasi kakšne majhne darove. Kmalu pa je spoznal, da po tej poti ne gre naprej. Videč, da domačini nad vse čislajo meso belcev, je naročil iz Anglije večjo pošiljatev prašičev. Razdelil jih je med domačine ter jih polagoma prepričal o tem, da je svinjsko meso boljše od človeškega. Divjaki so naposled res sprejeli navado in začeli klati svinje, tembolj, ker so se lahko prepričali, da je prašič za zakol vedno pri roki, dočim je bilo treba prej vedno poiskati kakšnega misijonarja, ki se je branil.

o—o—o

KAJ ČITAJO OTROCI?

Neka velika knjižnica na Angleškem je napravila statističen pregled in ugotovila, da čitajo otroci najrajši Defoejevega "Robinzona Crusoeja". — Poleg njega je mladini najljubše čtivo "Stric Tomova koča" ter Dickensov sloviti roman 'David Copperfield'.

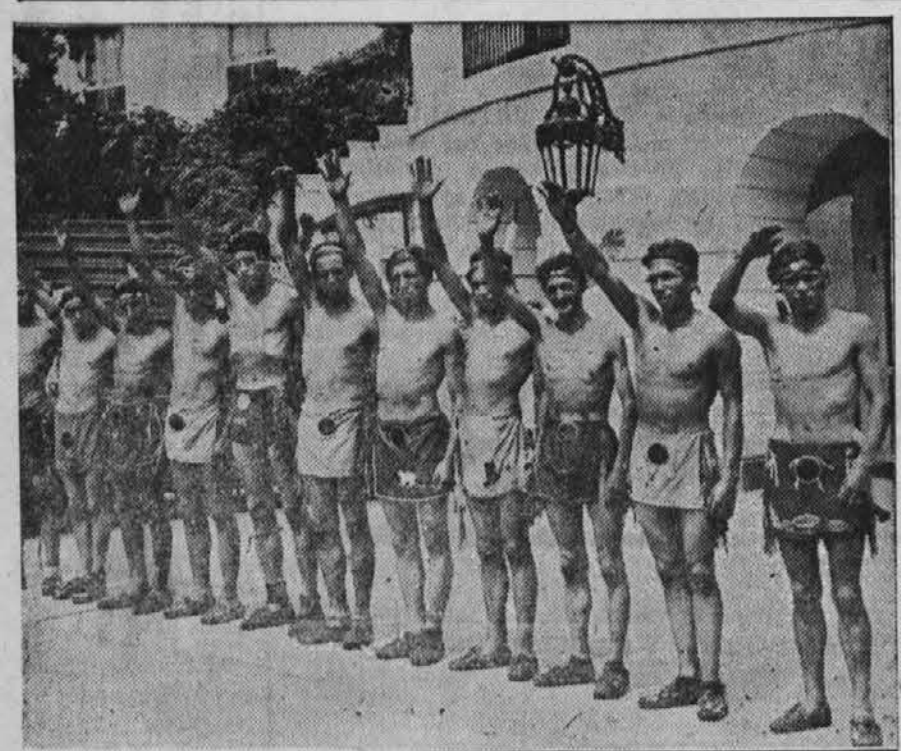

Skupina Indijancev rodu Tuskarova, ki je prišla peš 750 km daleč v Washington vabit Roosevelta na neko prireditev, ki se je imela vršiti v Fortu Niagari

IZ CORDOBE

PRIREDITEV "ISKRE"

D. K. D. "Iskra" je priredilo preteklo nedeljo veselico, ki ostane nam udeležencem, v trajnem spominu. S posebnim zadoščenjem morem ugotoviti, da se je program začel izvajati točno ob napovedani uri. To je bilo za našo tukajšnjo naselbino nekaj povsem novega, saj se je bila na dosedanjih prireditvah naših društev že nekako vkoreninila takozvana "Slovenska točnost", ki je zahtevala, da se prireditve prično celo uro kasneje nego je bilo navedeno na sporedu. Torej — že v tem oziru smemo vrle člane in članice pohvaliti. Bili so točni.

Spored je bil preobširen, da bi točko za točko podrobneje opisaval. Napisati hočem le kratko poročilce, ker si predstavljam, da bi urednik postrani gledal, ako bi hotel napolniti celo stran Novega lista s poročilom o eni sami društveni prireditvi.

Sedaj pa k stvari!

Prvi dve deklamaciji v kasteljanščini bi bili dobro podani, če bi deklica ne bila tako hitro izgovarjala besed, kot da jih je čitala iz šolske knjige; že po tem se ji je poznalo, da je prvi krat nastopila na odru. V bodoče pa prav gotovo bolje izpolni svojo nalogo.

Deklica, ki je pela "Cigansko sirota", je bila prav mojstersko šminkana; izgledala je res kot prava mala ciganka in spoznali je niso tisti, ki jo vsak dan videvajo. Pesem sama je bila nekoliko pretežka za malo pevko, in tudi nekoliko predolga. Ni čudno, če ji je proti koncu glas opešal. Občinstvo pa je bilo z njo zadovoljno — in to je pač glavna stvar. Žela je obilo aplavzov.

Za njo je nastopilo srčkano 4-letno dekletce v slovenski narodni noši; deklamirala je dve kitici pesmi "Pozdrav mamici v domovini". Od te pritlikave deklamatorčke nismo pričako vali, da nastopi s takšno sigurnostjo. Vsi navzočni so se divili njeni čisti in razločni izgovarjavi. Videl sem može, ki so imeli solzne oči, od radosti in veselja. Gromovito ploskanje je deklico spet priklicalo na oder in morala je deklamacijo ponoviti.

Od ostalega dela programa naj omenim le na kratko sledeče.

Solospev "Ptička" je bil prilično dobro zapet, dasi je bila pevka nekoliko prehlajena. Pri solospevu "Nezakonska mati" se je glas izgubil v premočnem spremljevanju orkestra. Deklamacija "Delavcem" je žela obilo priznanja; več učinka na občinstvo bi pa bila imela, da jo je deklamiral otrok, ne pa odrasla ženska.

Moški oktet se je tudi dobro odrezal; le žal, da je bil tenor v prvi pesmi prešibak in šele pri drugi nekoliko boljši. No, vkljub temu so nas pevci prav močno razveselili ter jih je občinstvo bogato nagradilo z odobravanjem. Pevovodju gdu. Cirilu Kovačiču gre vse priznanje.

Veseloigra "Moč uniforme" je bila, ako izvzamemo kakšen prizor, prav dobro podana. Glavne vloge so bile v dobrih rokah. Tako so se, da navedem le nekatere, prav lepo odrezali Cvirn, Agata, Milek, Liza; posebno pa se je odlikoval agent Majer. Istotako eksekutor, ki je bil tudi v petju prav dober. Tudi vse ostale vloge so bile več ko zadovoljivo podane. Režiserju bi bilo treba priporočati samo, naj v bodoče posveti nekoliko več pažnje mimiki.

Slišal sem, da bi bilo umestno, ako bi se igra ponovila v najkrajšem času. Takšna je želja občinstva, pa upam, da jo bosta odbor in članstvo upoštevala.

Dramatičnemu odseku "Iskre" moram iskreno čestiti k delu, ki ga je započel na polju prosvete.

Omeniti moram še, da je med drugi in tretjim dejenjem stopil na oder zastopnik "Ljudskega odra", ki je v imenu slovenskega delavstva iz Bs. Airesa pozdravil jugoslovansko delavstvo v Córdobi. Prisotni so z veseljem in z navdušenjem sprejeli pozdrav.

In še nekaj: tekom predstave so bili otroci nekoliko preveč živalni, pa je bilo radi tega precej dirindaja; v bodoče bo umestno postaviti par reditelјev, ki bodo skrbeli za vzdrževanje reda med našo nadebudno mladino.

V splošnem pa — in na krtako povedano, je prireditev v moralnem pogledu prav dobro uspela; gmotni uspeh bi pa bil gotovo boljši, ako bi se naši izseljenci nekoliko bolj zanimali za kulturno delo naših diletantov.

Agilnemu odboru in članstvu D. K. D. "Iskre" na tem mestu iskreno čestitam!

Udeleženec.

Orjaška riba in pritlikavo dekletce

LETNIH $ 5.—
ni mnogo za dober in zanimiv list velikega formata
NAROČITE SE!

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)
zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJŠAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje U. T. 31 Retiro — 1619

ŽENSKI KOTIČEK

NEGOVANJE KOŽE

Ideal vsakega bi morala biti snažna in čista koža. Zlasti velja to za ženske. In kako lahko se da to doseči, da se moramo naravnost čuditi, za kaj negovanje kože zanemarjamo. Danes vemo, da ne zadostuje za dosego lepe kože samo zunanja skrb, temveč da more le oni imeti čisto kožo, kojega presnova je v redu. Sploh ima prehrana odločilno vlogo pri kakovosti kože. Opozoriti moramo, da mastna hrana ne učinkuje ugodno, da pa sadja nikoli ne more biti dosti; sadje je najboljši zaščitnik lepe kože. Tudi pečeno sadje zelo dobro vpliva.

Seveda pa tudi zunanjega negovanja ne smemo zanemariti, posebno še, če delamo v zaprašenih prostorih. — Prah se kaj hitro zaje v kožo in prične tam svoje razdiralno delovanje. Temeljiteje ko očistimo kožo prahu, tem več veselja bomo imeli nad njo. Hitro staranje kože na obrazu ima prav pogosto svoj vzrok v tej nesnažnosti, ki se je včasih niti ne zavedamo. Poskusimo enkrat! Odrgnimo si obraz z vato, ki smo jo napojili z obrazno vodo, pa se bomo kar ustrašili, kako je koža še umazana; in smo mislili, da smo se temeljito osnažili.

Če so se napravili v koži ogrci, jih nikar ne iztiskajmo z nohti; kajti pogosto nastane tam grda rdečina, ki le polagoma izgine, če se sploh zaraste. Mnogo boljša je parna kopel, ki si jo lahko pripravimo sami. Napolnimo lonec z vročo vodo, nagnimo se z obrazom čez lonec in zakrijmo glavo in lonec z ruto, da paro ujamemo. Para pa ne sme biti tako vroča, da žge, kajti sicer dobimo v obraz rdeče lise, ki njegovi lepoti nikakor niso v korist. Kopel naj traja pet do deset minut, tako dolgo, da se začnemo v obrazu potiti. Nato si obraz previdno obrišemo z vato ali z mehko otirač. Navadno izginejo ogrci že po eni sami taki kopeli; če pa ne, moramo kopel čez par dni ponoviti. Po kopeli si obraz dobro splaknemo z mrzlo vodo in si ga previdno odrgnemo z vato, namočeno z obrazno vodo. Nato si odrgnemo obraz še enkrat, in sicer z nepreveč mastno kremo, ki jo vdelamo v kožo s prsti. Kopel vzemimo najbolje preden gremo spat; kajti ni dobro, če gremo takoj po kopeli na prosto ali v kakšen mrzel prostor. Sicer se pa gibljimo kolikor mogoče na svežem zraku. Najmanj dveurni dnevni sprehod je najboljši in najcenejši zaščitnik in izboljševalec kože.

Včasih se napravi v ustnih kotih grd izpuščaj, ki je zmeraj znak pomanjkljive prebave. Proti temu imamo kaj prestosredstvo: pomočimo si ustne kote parkrat na dan s kafrnim špiritom, pa je dobro; najbolje je, če se pomočimo že tedaj, ko se tvorba prične in se izpuščaj še ni razvil.

Dr. O. Bartling piše o negovanju kože med drugim sledeče:

Štiri sovražnike ima vsaka ženska in jim je napovedala hud boj; to so ogrci, izpuščaji, tolst nos in velike kožne luknjice. Vsi štirje so istega izvora, nastopijo s puberteto, se pojavijo najčešče med 40. in 50. letom in potem polagoma zopet izginejo. Narava je hotela, da nastopijo ti kožni sovražniki najrajši tam, kjer jih najmanj maramo, na obrazu. Vsak naj sam poskusi, kaj mu najbolj prija in naj se opremi z velikansko količino potrpežljivosti. Važno je, da očistimo kožo vsak dan od mastnih izločitev lojnih žlez, pri čemer pa kože ne smemo preveč raztolščiti in izsušiti. Vsak do naj si pri tem poišče zlato srednjo pot. Če imamo tolsto kožo v obrazu, se umijemo enkrat na dan — ne večkrat! — z vodo in milom; voda naj bo vroča. Za svetlikajoče se in rdeče nosove imamo posebne kreme. Obraz si moramo dnevno temeljito izčistiti in odstraniti z njega prah in kožno mast, ki sta najboljše zatekališče bakterij. Pri tem nam dobro služi tudi lahko alkoholna obrazna voda.

Vsakdanje negovanje obraza in sploh kože zahteva veliko potrpežljivosti, a je neobhodno potrebno in naj boljše preprečenje ogrcev in izpuščajev. Skrbi za redno prebavo, za dijeto (sadje, zelenjavo, rženi kruh), bodi na zraku, goji zmerno lahke sportne panoge! Pa ti bo koža čista in značna!

Severnoameriško Miss Benny Waters prištevajo med najboljše mlade plavalke sveta.

Migljaji za hišne gospodinje

Deževniki ali gliste v cvetličnih loncih so prav nedobrošli gostje. Sicer uživajo in prebavljajo humozne, gnijoče organske snovi in v tem oziru rastlinam ne škodujejo. Vendar izločajo iz svojega telesa škodljive kisline, ki ogrožajo zlasti korenine občutljivejših rastlin. Deževniki navadno že prilezejo na površino, ako močno potrkamo na obod lončka. Najhitreje pa odpraviš deževnike na sledeči način. Zreži divji kostanj na koščke in ga kuhaj. Z odcejeno in ohlajeno, toda ne mrzlo vodo zalij rastlino. V 1—2 urah priteče deževniki na površino, kjer jih lahko poberemo in uničimo. Čez par dni ponovimo to postopanje, da priteze na vrh še zarod, ako ga je prvikrat kaj ostalo v prsti. Često zamaši deževnik luknjico na dnu lončka, da se voda ne more odcejati. Zato pozor na deževnike!

o—o—o

ZA NAŠE KUHARICE

HRANLJIVI PIŠKOTI ALI KEKSKI.

1|2 kg moge, 1|4 kg presnega masla, 5 dek obeljenih, sesekljanih mandljev, 8 gramov arancinov ali v sladkorju kandiranih pomarančnih olupkov, — prav toliko citronata, oboje zrezano na drobne rezance, 10 gramov cimeta, malo muškatovega oreščka ter prav malo zmletih dišečih klinčkov: vse to zgneti na hladnem v testo, ki naj počiva pol ure takisto na hladu. Potem razdeli na 4 dele, razvaljaj vsak del na 1|2 cm debelo ter izreži razne oblike, ki jih speci na namazanem pekaču ob srednje močni vročini. Piškote hrani na suhem med polami papirja.

IZKUŠENA SLOV. BABICA
diplomirana v Pragi in Bs. Airesu ter specializirana za vse ženske bolezni. Deluje že 25 let, bivša babica v bolnišnici J. Fernández
FILOMENA BENEŠ BILEK
Calle Lima 1217, 3 kvadre od Plaza Constitución — U. T. 23 (B. Ord.) 3389

FOTO "DOCK SUD"
Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275. Dock Sud

HOTEL PENSION VIENA
SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207
Oddajajo se lepe zračne sobe z zdravo in domačo hrano od $ 2.— dalje.
POSTREŽBA PRIJAZNA
Posamezen obed $ 0.70
DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se priporoča
E. KRAVANJA

ALBERT BELTRAM
priporoča cenj. rojakom svojo trgovino črevljev, šolskih potrebščin in tobakarno. Ima veliko izbero copat in nudi najbolj ugodne cene.
Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

Krvav spopad med političnimi nasprotniki

V Parque Romano je imela preteklo soboto Argentinska zveza visokošolcev zborovanje, ki je bilo zelo burno. Med govorom poslanca Ramiconija je bilo vrženih med poslušalce nekaj malih bomb, ki so začele razvijati gost dim in hud smrad. Zborovalci so začeli bežati na prosto, kjer jih je pa policija začela razganjati, ker so hoteli nadaljevati z zborovanjem na trgu Italia. Prišlo je do spopadov in je policija aretirala deset oseb. Pol ure po teh dogodkih sta se na istem trgu srečali dve skupini mladih političnih nasprotnikov. Radi nacionalističnih in protinacionalističnih vzklikov je prišlo do prepira, v katerem je padlo tudi nekaj strelov. V spopadu je bil ubit 20 letni Jacinto Lacebron, član Nacionalistične legije, ki ima svoj sedež v ul. Santa Fe 3277. Prihitela je policija, ki je spet izvršila nekaj aretacij. Aretiranci so bili pozneje večinoma izpuščeni. Oblasti so pridržale v zaporih samo dva človeka: 34 letnega Henrika Giacconeja, italijanskega državljana, in 30 letnega Poljaka Štefana Mičenika, ki sta obdolžena, da sta izvršila umor.

Truplo ubitega Lacebrona so prenesli v prostore Nacionalistične legije in v ponedeljek so prepeljali njegove zemske ostanke na Recoleto. Pogreba se je udeležila velika množica političnih somišljenikov padlega mladeniča.

Napad na urednika nemškega izseljenskega lista

V nedeljo, ob 8. zvečer, ko sta urednika dnevnika "Arg. Tegeblatt" Bachmann in Busemeyer zapuščala kolodvor Centralne arg. železnice, ju je napadla skupina tukajšnjih nacijevec. Dobila sta lahke poškodbe na glavi. Napadalci, bilo jih je kakšnih deset, so po izvršenem napadu takoj zbežali. Proti tiskarni istega lista je bil prejšnji petek izvršen atentat. Skupina mladih ljudi je vdrla v prostore, kjer ima svoj sedež "Arg. Tageblatt", polila tam dve steklenici vžigalne tekočine ter zapalila. Nastal je ogenj, ki so ga pa navzočni nameščenci kmalu pogasili.

Žalosten konec zborovanja

V ul. Australia je imela opozicionalna radikalna stranka zborovanje, na katerem se je imelo izvoliti novo vodstvo. Ker se niso mogli sporazumeti glede kandidatov, je zborovanje postalo precej živahno. Prerekanje se je nadaljevalo tudi na ulici ter se zaključilo na tragičen način: na višini 1766 omenjene ulice so iznenada začeli pokati samokresi in posledica je bila, da sta dva radikala dobila od svojih političnih somišljenikov krogle v telo. Pedro Hidalgo, star 40 let, in 44 letni V. Beluci sta bila težko ranjena. Prepeljati so ju morali v bolnišnico Rawson, kjer je Hidalgo kmalu podlegel ranam. Policija je aretirala dva mladeniča, ki sta povzročila prelitje krvi.

Nepričakovan plen

Tukajšnja policija je obkolila v ponedeljek hišo št. 718 ul. Almafuerte, ker je mislila, da najde tam nekega A. Malatteja, ki ga sodnija išče radi umora. Kako pa so se možje postave začudili, ko so namesto iskanega zločinca našli v omenjeni hiši kar celo tolpo pred mnogimi meseci iskanih tatov: 5 moških in eno žensko! V hiši je bila cela zaloga ukradenega blaga, ki ga je policija seveda zaplenila. Uzmoviče so spravili pod ključ.

Žaloigra

V hiši štev. 1865 ul. Doblas sta se spopadla v torek 53 letni "encargado" Victor Platonio in 33 letni José Zappali, sorodnika, med katerima ni vladalo soglasje. Krive so bile razne družinske zadeve. V prepiru je Zappali zabodel z nožem svojega nasprotnika; zadal mu je dve globoki rani v trebuh. Na vpitje ranjenega moža, sta prihitela na lice mesta Platoniova žena in njegov 33 letni sin Antonio. Zappali je takoj navalil tudi nanju ter ju težko ranil, nakar je zbežal.

Stari Platonio je v bolnišnici Penna umrl, njegova žena in sin pa se borita s smrtjo.

ROJAKI!!
PRI ŽIVCU
v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.
ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.
Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenočišča $ 0.70
Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik
EMIL ŽIVEC
PATERNAL Osorio 5085

Hotel Balcánico
LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY
25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES
ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREŽBA IN ZMERNE CENE.

SLOVENSKA GOSTILNA
CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES
(Pol kvadre od Gaone 2400)
ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI TER IGRIŠČA ZA KROGLE IN KEGLJE
Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene
- Vsak rojak je dobrodošel -

DARUJEM
povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od $ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih
JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"
Sava Jovanovič — San Martín 608, Buenos Aires

Hitlerjevska mladina je delala po ulicah propagando za plebiscit

IZSELJEVANJE IZ EVROPE

Glasom podatkov, ki jih je objavil "Arhiv za emigracijo in proučevanje inozemstva" v Lipskem, je izseljevanje iz evropskih v prekomorske države močno padlo v letih 1931 in 1932.

Iz Italije je romalo v svet, preko velike luže, 99 od vsakih 100.000 prebivalcev tekom leta 1931, v letu 1932 pa je to število padlo na 59. Za Portugalsko so odgovarjajoče številke 91 in 89, za Vel. Britanijo 75 in 58. — Od vsakih 100.000 Litvancev se jih je v letu 1931 izselilo v prekomorske dežele 61, v naslednjem letu pa 42. Sledijo Estonska s 58 in 29; Švica z 42 in 32; Poljska s 37 in 30; Jugoslavija s 35 in 17; Danska s 34 in 21. Prav močno je padlo izseljevanje iz Španije. Dočim je prišlo v letu 1931 na vsakih 100.000 prebivalcev 61 emigrantov, sta prišla v naslednjem letu le dva. Za Nemčijo je razmerje 21 iz 16, najmanj izseljencev pa je bilo iz Finske (9 in 5) ter iz Holandske, iz katere se je v letu 1931 izselilo samo 5 oseb.

SVETOVNA VOJNA V ŠTEVILKAH

Mednarodni delovni urad v Ženevi je izdal novo statistiko o vojnih izgubah. Po tej statistiki je na bojnih poljih sodelovalo 70 milijonov ljudi, več nego polovica od teh je bilo mrtvih, ranenih ali ujetih. Zdravih ali prilično zdravih se je vrnilo takoj po vojni 34 milijonov domov, a pri velikem odstotku teh so se šele pozneje pokazale posledice prebitega trpljenja.

Na frontah je bilo ubitih 10 milijonov ljudi, vsak sedmi moški je plačal neposredno vojno s svojim življenjem, skoraj vsaki deseti se je vrnil domov pohabljen, slep, brez kakšnega uda. Ranjenih je bilo še 14 milijonov ljudi, a brez tako strašnih posledic, 6 milijonov ljudi je bilo ujetih ali so izginili. Med izginulimi je šteti gotovo še kakšna 2 milijona med mrtve, tako da bi znašalo število ubitih okrog 12 milionov. Vojna je trajala skupaj 1550 dni, torej je bilo vsak dan 7742 mrtvih. Vsako uro je na frontah umrlo 323 ljudi, dnevno je bilo ranjenih 13.095 ali 545 na uro. Bivši ameriški predsednik Hoover je gmotno škodo cenil na 400 milijard dolarjev.

MALI OGLASI

ANDREJ BENČINA
krojaški mojster naznanja svojim spošt. klijentom, da se je preselil v ul. Blanco Encalada 2127 (višina Cabildo 2300). Obenem se priporoča cenj. rojakom ter jih opozarja, da ima veliko izbero blaga ter izvršuje delo prvostno.

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal

ŠIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Dolščak
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

POSESTVO v Gornji Lokvici pri Metliki, v Sloveniji, je na prodaj. Kdor bi se zanimal, naj piše na naše upravništvo. Prosimo znamko za odgovor.

POZOR! Kdor želi kupiti hišo ali zemljišče, naj se v svojem interesu obrne na naslov: Luis Podgornik, Calle Nogoya 6072 (Liniers).

ROJAKOM V VILLA DEVOTO
se priporoča slovenski **mlekar**
JOSIP BREZAVŠČEK
Raznaša sveže in pristno mleko na dom. Točna in vestna postrežba. Pje. Nene 1973 — Villa Devoto.

TIENDA "SAN JORGE"
Lastnik: J. ABDELNOR
Star prijatelj naše kolektivitete. Ugodne cene in pogoji. Obiščite nas in sklicujte se na ta oglas. Dobite popust. TINOGA STA 5550, esq. Fco. Bauza.

☆ ★ ☆ ★ ☆ ★

Dragi starši!

Kaj je za Vas od največje važnosti? Brez dvoma: dobra vzgoja Vašega otroka. Brez posebnih stroškov in z vsem zaupanjem lahko izročite svojega sinčka na vzgojo slovenskemu zavodu.
ASILO LIPA, Villa Madero, C. G. B. A. (Bs. Aires)

ZA KRATEK ČAS

V ognju škodoželjnosti.

— Pravim vam, da si sosedovi izposojajo vse. Celo srebrni pribor so si marali za hčerkino poroko izposoditi.

— Kaj poveste! Jaz sem pa vedno mislila, da je njihov.

— Kaj še, saj smo si ga tudi mi izposodili za srebrno poroko.

Navihanec.

Lastnik kinematografa je hotel, da bi v njegovem kinu vse dame odlagale klobuke, in napisal je na vratih:

"V tem kinu mora vsaka dama odložiti klobuk, samo starejše dame lahko sede v klobukih."

Nič ne bo.

Redar: "To dirijanje vas bo stalo šofersko legitimacijo."

Šofer: "Ne, gospod stražnik, saj je nimam."

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

V septembru:

23. Gral. Osorio
24. Cabo Sto. Tomé
26. Espana
27. Mendoza in Groix
28. Augustus, Almanzora, Almeda

Proti Evropi odplovejo

V septembru:

Star
24. Belle Isle
27. Pssa. Giovanna in Orania

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	8.69
100 lir	32.60
100 šilingov	69.00
100 mark	151.45
1 funt št.	18.70
100 fr. frankov	25.00
100 čsl. kron	15.50
100 dolarjev	374.35

Nepotrebna skrb.

— Gospod župnik, ali je greh opehariti žida?

— Ne delajte si nepotrebnih skrbi. Greh bi že bil, toda takih grehov na svetu ni.

☆ ★ ☆ ★ ☆ ★

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez. . . .	1.20
Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez.	3.—
Gangl: Sin, drama trdo vez.	1.80
" Beli rojaki, črtice. . .	1.50
Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd.	2.—
" Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez.	1.60
Jug: Izseljenec, ...	1.50
Kellermann: Tunel, roman .	2.—
Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman	1.50
Pugelj: Zakonci, trdo vez. .	1.80
Poljanec: Sisto e Sesto, povest iz Abrucev	0.90
Rape: Tisoč in ena noč, trdo	
Šilih: Nekoč je bilo jezero, vez.	4.—
Sič: Narodne noše	2.—
bajka, trdo vez.	3.—
Zorec: Pomenki:	1.20
„ Zmote in konec gospodične Pavle	1.20
Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez. . .	2.50
Tolažba dušam v vicah, molitvenik	1.50
Marija kraljica src, molitvenik	2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

NAROČITE SE NA "Novi list"

MULJAVSKI:

Višnjegorski janičar

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje)

Nato je stari vitez zavihtel bič nad Selimovo glavo. Zažvižgal je po zraku ter mu padel na obraz, da je glasno zazvenelo po sobi. Mahoma se je pojavila na Selimovem licu dolga rdeča črta, kri se mu je vlila po bradi. Turek je izustil krepko psovko ter se je ko pobesnel bil zaletel v Višnjegorskega. Starec je škrtnil z zobmi in znova dvignil bič, toda aga se je umaknil udarcu z veveričjo urnostjo ter se od strani pognal v viteza, ga zgrabil za zapestje, mu s silnim sunkom potegnil bič iz roke ter ga zagnal v kot. Nato je bliskoma stegnil svoje mišičaste roke in zgrabil starca za vrat.

Višnjegorski je izbulil oči. Tudi njegove roke so zgrabile in stisnile. Jela sta se prerivati. Bila sta oba orjaških mišic in silne moči, katero je gnev še podvojil. Zdajci je Selim mahoma izpustil starčev vrat, stisnil je pesti in tako silovito treščil Višnjegorskega v želodčno stran, da je omahnil in padel na hrbet. Toda njegove roke niso izpustile Selimovega vratu in tako sta se oba zvalila na tla. Zopet je aga zgrabil Višnjegorskega za vrat ter ga stiskal. Njegov prijem je bil tako silen, da je starčev obraz postal višnjevo rdeč. Spoznal je, da bo čez par minut mrtev, ako se mu neposreči izviti svojega vratu iz železnega prijema Selimovih rok.

Izpustil je Selimov vrat ter pričel z obema rokama besno suvati in tolči, kamor je mogel. Od desne in leve je obdeloval Turka. Zaman. Selimovi prsti niso popustili. Zgrabil ga je za roke ter jih na razne načine skušal odtrgati od sebe; nagibal jih je ter stiskal, da so pokale kosti, toda Selimove roke niso popustile. Mladi Turčin je bil sicer izmučen, opraskan, krvav, vendar ni izpustil, vedno silneje je stiskal vrat Višnjegorskega in nohti so se mu zarili globoko v meso.

Kakor dvoje pobesnelih zveri sta se kotalila in premetavala po sobi, škrtala in renčala. Oba sta bila že izčrpana, vendar nista odnehala, toda moč viteza Zigismunda je pešala od hipa do hipa. Le s krajnim naporom svojih zadnjih sil se je trudil, da bi se izvil iz Selimovih rok. Že se ga je jela polaščati omotica.

"Smrt tebi, umreti moraš", mu je hropel aga v obraz in njegove oči so žarale v živalski krvoločnosti, čeprav poginem tudi jaz, a tudi ti ne boš več živel!"

Ker je bil vitez Zigismund že prileten, bi bil kljub svoji moči podlegel atletski sili mladega Turčina, katerega mišice niso odpovedale tako hitro, ako bi se mu hipoma ne rodila rešilna misel. Napel je do skrajnosti že pojemajoče sile svojih mišic in res se mu je posrečilo dobiti Selima pod sebe. Hipoma je porinil svojo roko med sključene Selimove ter silovito zaokrenil. Aga je bolestno kriknil in njegova desna roka je spustila ter omahnila kakor mrtva.

Višnjegorski se je zdaj z lahkoto oprostil tudi druge roke in hotel vstati. A tedaj se ga je Selim bliskoma oklenil z obema rokama ter ga potegnil k sebi. Besno so se njegovi zobje zasadil v starčev vrat. Hotel mu je pregrizniti žilo. Višnjegorski je kriknil od bolečine in srda. Z obema rokama je zgrabil Selima za vrat ter ga stisnil, da je aga mahoma počnel v obraz. Njegovi zobje so se razklenili in popustili.

Zdaj ga je Višnjegorski izpustil. Selim je zaklel in zopet hlastnil z zobmi proti starčevemu grlu, a Višnjegorski ga je prehitel. Bliskoma ga je popadel za čop las vrhu glave dvignil njegovo glavo visoko od tal ter jo treštil ob pod. Turek je pridušeno zastokal, se stresel in obležal nepremično ko kamen. Iz ust in nosa mu je začela curljati kri.

VII. poglavje.

Obsojena na smrt.

Višnjegorski je skočil na noge, sunil je ago z nogo ter zarentačal srdito: "Najraje bi ti zdrobil glavo, lopov, toda nočem si umazati rok s tvojo smrdljivo krvjo. Hipna smrt bi bila premajhna kazen zate. Vržem te v podzemeljsko ječo, kjer boš poginil od gladu in žeje, ako te prej ne požro podgane."

"A kaj napravim s teboj, nečistnica, da bi te kaznoval po zasluženju. Žene, ki so se rodile v slavni rodovini Višnjegorskih, in vse one, ki so se primožile v našo rodovino, so živele zgledno in pošteno do smrti, le ti edina si poteptala čast in poštenje našega rodu. Prokleta naj bo ura, ko si prvič prestopila prag doma Višnjegorskih!"

Približal se je Heleni, ki je še vedno ležala nezavestna na tleh. Poleg nje je ležal samokres. Vitez Zigismund je trenutek opazoval nje bledi obraz. Iznenada ga je popadel besen naval jeze. Škrtnil je z zobmi, pobral samokres in pomerl. Že je položil prst na petelina, a tedaj mu je roka omahnila.

"Škoda krogle zate. Pred smrtjo moraš trpeti, moraš občutiti vse muke pogubljenih, umrla boš počasne, strašne smrti, od žeje in lakote kakor tvoj ljubček. Tudi ti prideš v podzemsko kraljestvo podgan."

Vtaknil je samokres za pas in hotel oditi, a tedaj je opazil, da se Heleni vrača zavest. Hipoma se je vzdramila in odprla oči. Nekaj sekund je brezizrazno strmela v srditi obraz viteza Zigismunda, potem je njeno bledo lice pokrila globoka rdečica. Skočila je na noge, a tedaj je njen pogled obstal na brezgibnem sredi sobe.

Njen obraz je grozno prebledel ter se spačil. Blazen ogenj ji je žarel v očeh. Dve, tri sekunde je strmela v okrvavljeni obraz Selima age, nato se je obrnila proti Višnjegorskemu in kriknila:

"Prokleti, ubil si njega, katerega ljubim, zato pogini tudi ti!"

Bliskoma je skočila proti vitezu Zigismundu ter mu v trenutku potegnila samokres izza pasa. Nato je odskočila, dvignila orožje, pomerila in sprožila.

Toda krogla ni zadela cilja.

Ko se je zabliskalo in počilo, se je stari Višnjegorski naglo sklonil. Krogla mu je švignila nad glavo ter se zarila v steno na nasprotni strani.

Višnjegorski je skočil k Heleni ter iz izvil samokres iz rok. V divji jezi bi ji gotovo zgrobil glavo, toda mlada žena se je zgrudila na kolena in kriknila v smrtnem strahu:

"Gospod, usmiljenje! Ne usmrtite me!"

Vitezu Zigismundu je omahnila roka. Pogledal je Heleno z očmi polnimi zaničevanja in rekel s trdim, mrzlim glasom:

"Ne bom te ubil, vlačuga, ker si nočem omadeževati svojih rok. Toda smrti ne ubežiš. Grešila si, zato se moraš tudi pokoriti. Pljuvala si na mojo čast in pošteno ime. Omadeževala si grb naš rodovine, zato ne morem imeti s teboj usmiljenja. Vse vezi med menoj in teboj so pretrgane, od danes nisi več moja žena!"

Helena je bila bleda ko smrt. Prevzela jo je grozna slutnja, strah ji je prešinil ude.

"Kaj hočete storiti z menoj?" je zajecljala.

"Dal ti bom udoben salon v podzemlju, kjer ti bodo stregle miši in podgane. Tam ostaneš, dokler se te ne usmili smrt. Da pa ti ne bo preveč dolg čas, boš dobila tovariša — svojega ljubčka Selima ago. Toda ljubimkovati ne bosta mogla, kajti verige umejo zadržati vsako nogo, vsako roko, vsako koprnenje!"

Mlada žena se je zgrabila za glavo in se zgrudila na obraz.

Tedaj je planil v sobo mladi Višnjegorski, le površno oblečen in bos.

(Dalje.)

IZDAJA: Konsorcij "Novega lista" UREJUJE: Dr. Viktor Kjuder.